

Фінансування малого і середнього бізнесу в Україні Банківське кредитування і державна політика

Катерина Руських
ruskykh@case-ukraine.kiev.ua

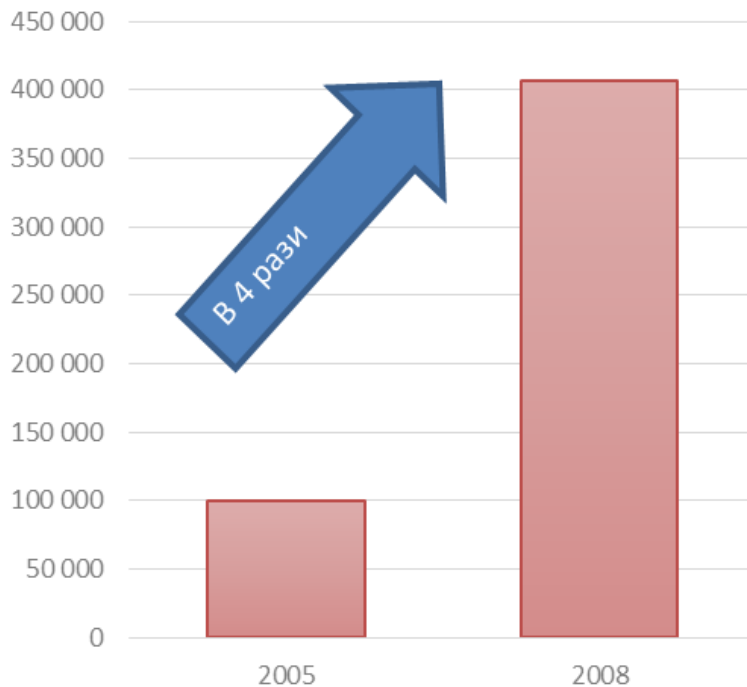
Мале та середнє підприємництво сприяє економічному розвитку, зростанню конкуренції, створенню нових робочих місць, зниженню бідності, соціальній інтеграції суспільства та поширенню інновацій.

Кредитний БУМ до кризи 2008 року

Кредитування приватних підприємств: 2005 та 2008

30% МСБ мали кредит чи кредитну лінію

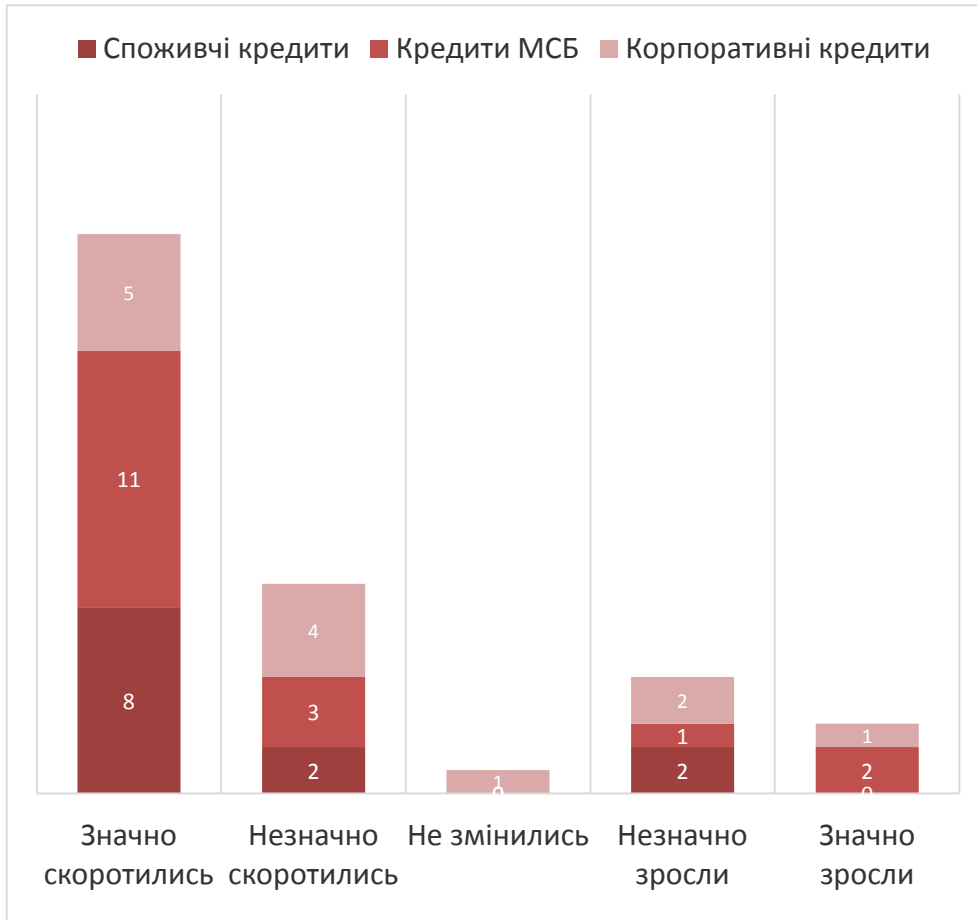
Укрсиббанк збільшив кредитування МСБ в 13 разів 2005-2008

Кредити стали доступні не тільки в великих містах

Обвал кредитування після 2008

Банківські кредити після кризи

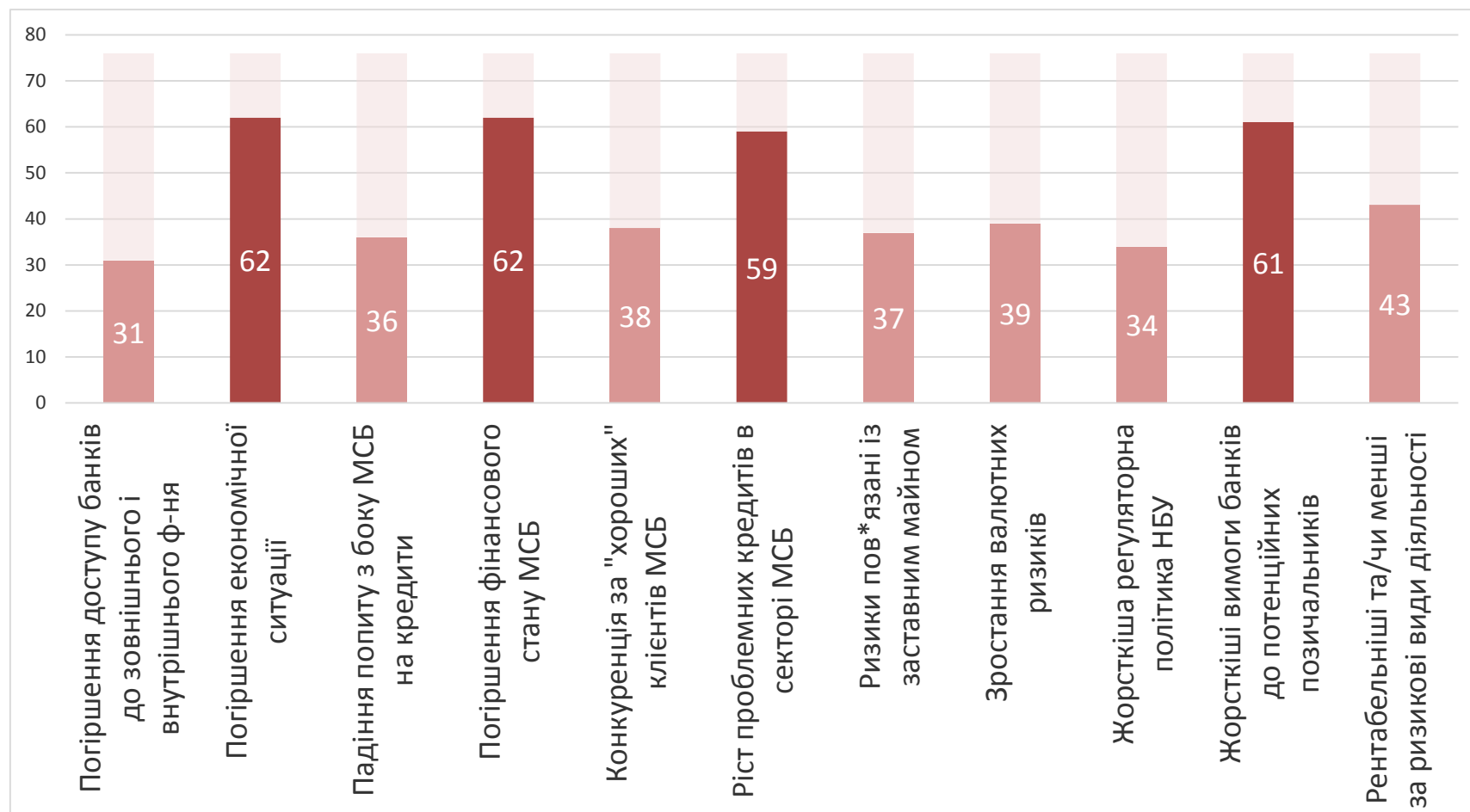

Кредитування МСБ
знизилося суттєвіше за
корпоративне
кредитування

Портфель кредитів
МСБ у банків в 2012 все
ще більш ніж на 30%
менший за 2008 рік

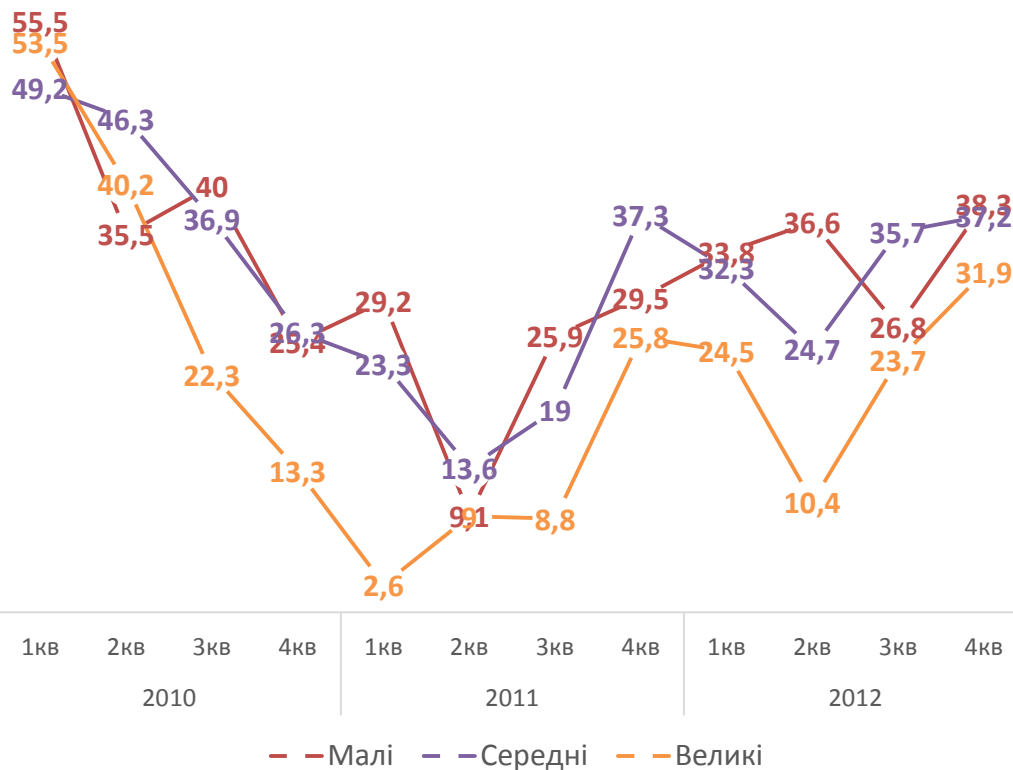
Основні причини падіння кредитування МСБ

Умови надання кредитів стали жорсткішими

Частина підприємств, яка вважає, що умови кредитування погіршились

Жорсткіші вимоги до фінансових показників, до якості застави, ретельніша перевірка позичальника

До 2008 погодження кредитів 80%, 2012 - 60%

До малих підприємств умови найжорсткіші

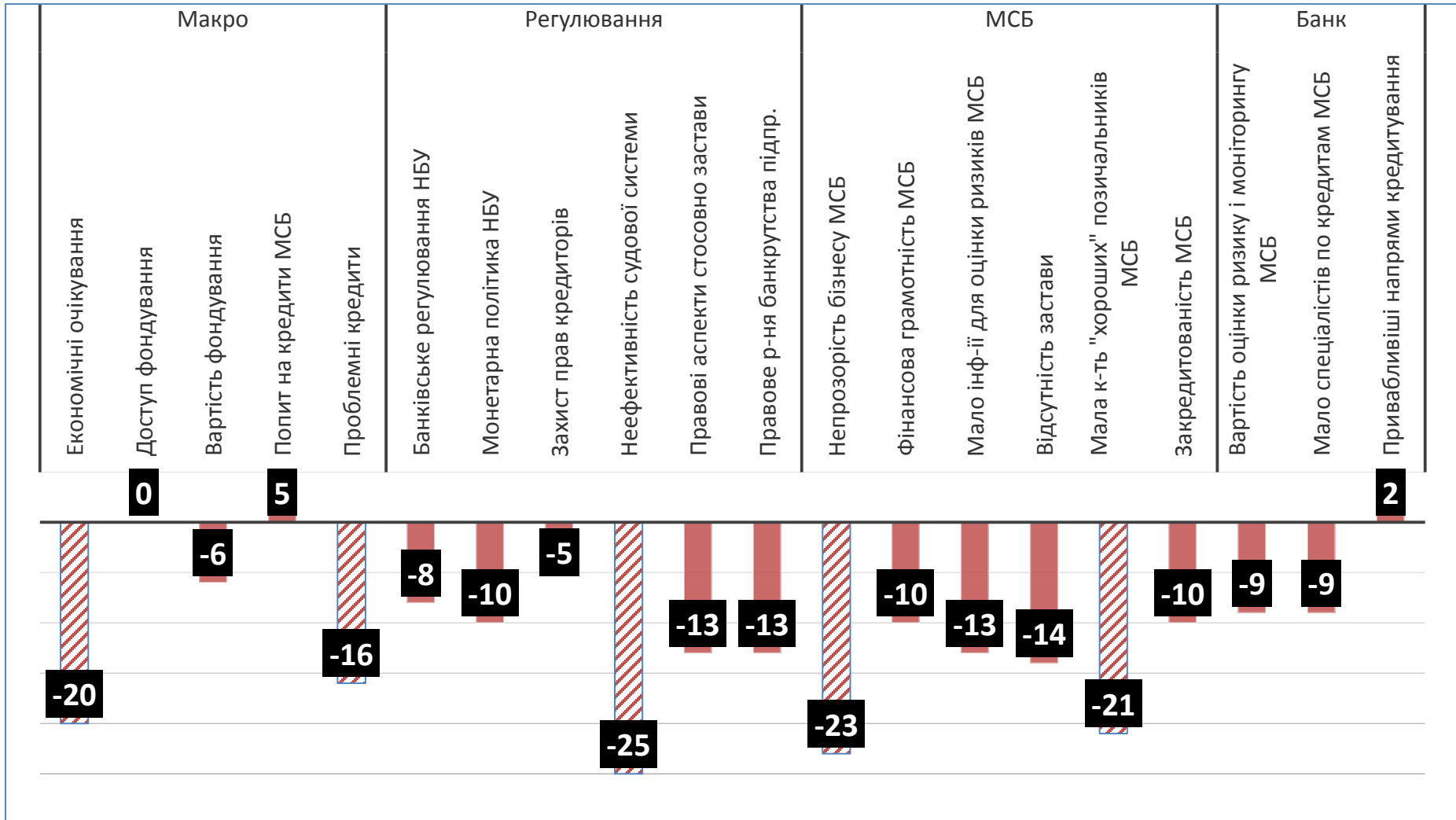

Відновлення кредитування

Кредити	01.2011	04.2013
Купівля автомобіля (к-ть банків)	5	16
Відсоткові ставки	18-25%	19%
Покупка комерційної нерухомості	4	10
Відсоткові ставки	18-21%	22,4%
Придбання обладнання	4	13
Відсоткові ставки	16-21%	25%
Мікрокредити	9	11
Відсоткові ставки	16-21%	25%
Поповнення оборотних коштів	13	18
Відсоткові ставки	20-25%	24%

Рейтинг перешкод для нарощення банківського кредитування МСБ

Державна підтримка фінансування.
Обрані країни

Латвія	Фонд сприяння кредитуванню – Так. 165 млн.євро. /1237 МСБ в 2007-2011	Надання прямих кредитів МСБ Експортні гарантії Надання стартового капіталу МСБ Надання мікрокредитів (малі) та інвестиційних кредитів (середні) Гранти на впровадження технологій
Польща	Фонд сприяння кредитуванню – Так.. Має регіональні підрозділи 691 млн. євро гарантій для 1651 підприємства в 2007-2011	Розвиток венчурних фондів на основі державно-приватного капіталу Пільгове кредитування МСБ з наданням консультацій

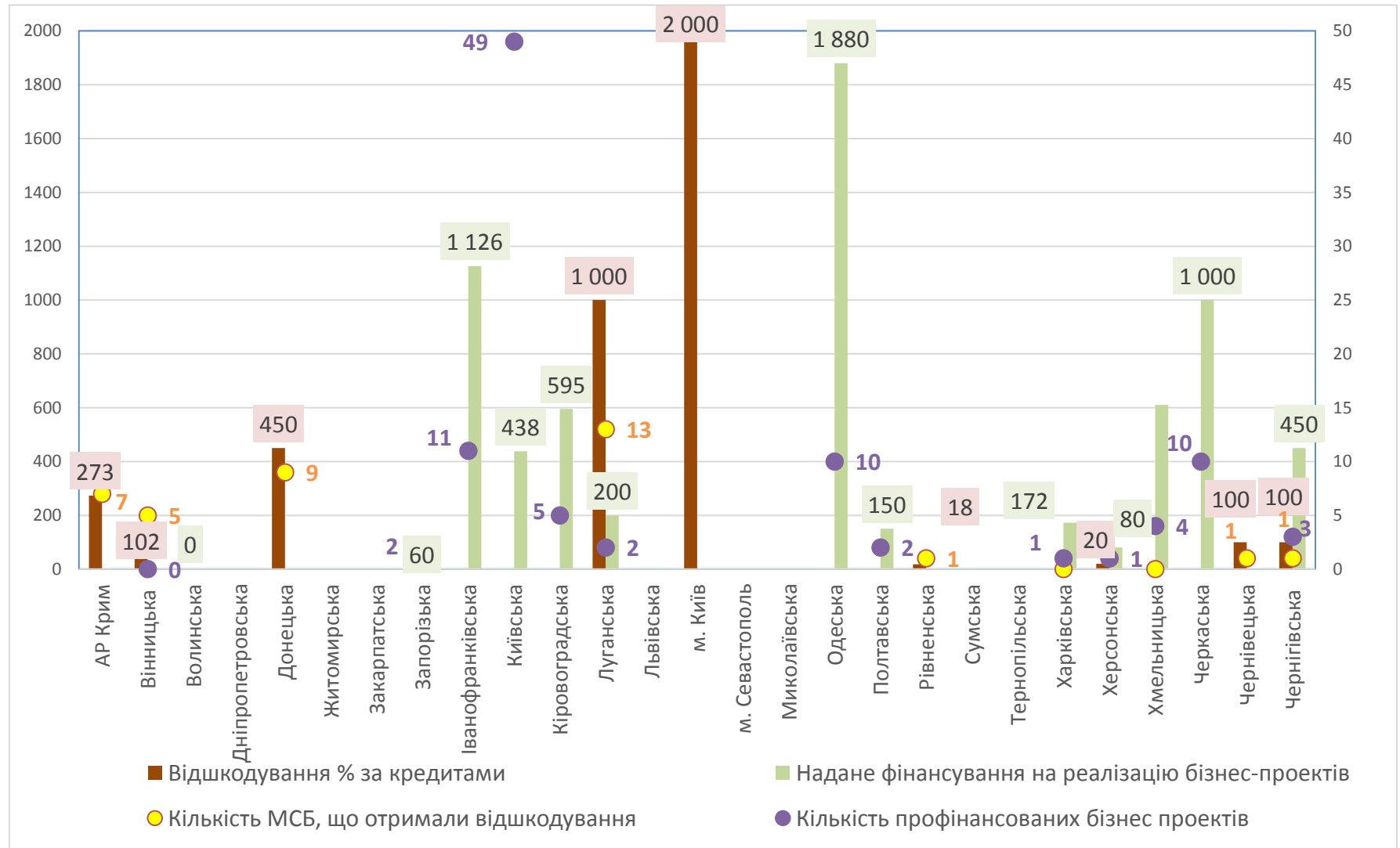

Державна підтримка фінансування МСБ.
Обрані країни.

Сербія	Фонд сприяння кредитуванню – є, але працює насамперед з великими підприємствами	Пряма фінансова підтримка підприємствам, які розпочинають бізнес Консультації для МСБ стосовно технологій, виходу на експортні ринки, підвищення ефективності діяльності Співфінансування розробки інноваційних продуктів
Росія	Федеральний фонд відсутній. Регіональні фонди надали 2009-2012 Надано 24,7 тис. гарантій на суму 30,3 млрд. руб. (1 млрд. дол	Внешекономбанк (державний банк) надає банкам фінансування для кредитування МСБ з 2010 року. Станом на 1 травня 2013 було видано позики МСБ на суму 88,7 млрд. руб. (3 млрд. дол) , укладено більше 54 тис. договорів між МСБ та банками і організаціями інфраструктури. Середньозважена відсоткова ставка кредитів МСП за цим фінансування складає 12,7% проти 15-17% ринкової ставки . Кредити надаються МСП з кількістю робітників не більше 250, максимальна сума кредиту 5 млн. дол.

Підтримка МСБ в Україні на рівні регіонів в 2012 році

Center for Social and Economic Research

Захист прав кредиторів

“ - ”

Державні гарантії

“ - ”

Проблемні кредити

“ - ”

Єдине кредитне бюро

“ + - ”

Створюється земельний кадастр

“ + - ”

Реєстр заставного майна

“ + ”

Державні замовлення для МСБ

“ + - ”

Висновок: Пряма фінансова підтримка малого і середнього бізнесу в Україні не виправдовує витрачений за ці цілі навіть малих за обсягом коштів. На регіональному рівні потрібно зосереджуватися на ефективніших інструментах розвитку МСБ, насамперед на дієвій дерегуляції бізнес середовища.